

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Рев2 1340/2023
27.03.2024. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Добриле Страјина, председника већа, Драгане Миросављевић и Надежде Видић, чланова већа, у парници тужиоца АА из ..., чији је пуномоћник Александар Петровић, адвокат из ..., против туженог ЈП "Путеви Србије" Београд, ради исплате, одлучујући о ревизији тужиоца изјављеној против пресуде Апелационог суда у Крагујевцу Гж1 2889/21 од 12.04.2022. године, исправљене решењем истог суда Гж1 2889/21 од 09.11.2022. године, у седници већа одржаној 27.03.2024. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ, као неоснована, ревизија тужиоца изјављена против пресуде Апелационог суда у Крагујевцу Гж1 2889/21 од 12.04.2022. године, исправљене решењем истог суда Гж1 2889/21 од 09.11.2022. године,

Образложење

Пресудом Основног суда у Параћину П1 254/19 од 14.11.2019. године, ставом првим изреке, усвојен је тужбени захтев и обавезан тужени да тужиоцу на име неисплаћене увећане зараде за рад у сменама, за период од септембра 2016. године закључно са децембром 2016. године и за период од септембра 2018. године закључно са јулом 2019. године, исплати појединачне месечне износе, са законском затезном каматом на начин ближе одређен овим ставом. Ставом другим изреке, обавезан је тужени да тужиљи на име трошкова парничног поступка исплати износ од 74.710,00 динара.

Пресудом Апелационог суда у Крагујевцу Гж1 2889/21 од 12.04.2022. године, која је исправљена решењем истог суда Гж1 2889/21 од 09.11.2022. године, ставом првим изреке, преиначена је првостепена пресуда у делу става првог којим је усвојен тужбени захтев тужиље и обавезан тужени да тужиљи на име неисплаћене увећане зараде за рад у сменама за период од септембра 2016. године закључно са децембром 2016. године и за период од септембра 2018. године закључно са јулом 2019. године, исплати појединачне месечне износе и законску затезну камату на начин ближе одређен овим ставом изреке, тако што је одбијен као неоснован тужбени захтев тужиље.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену, тужила је благовремено изјавила ревизију, због погрешне примене материјалног права и погрешно и непотпуно утврђеног чињеничног стања.

Врховни суд је испитао побијану пресуду, применом одредбе члана 408. у вези члана 403. став 2. тачка 2. Закона о парничном поступку – ЗПП („Службени гласник РС“, бр. 72/11...18/20) и утврдио да ревизија није основана.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју Врховни суд пази по службеној дужности. Указивање на битну повреду одредаба парничног поступка из члана 374. став . у вези са одредбом члана 383. ЗПП, није основана с обзиром да је другостепени суд након укидања другостепене одлуке од стране Врховног касационог суда Рев2 3208/20 на утврђено чињенично стање правилно применио материјално право.

Према утврђеном чињеничном стању, тужила је у утуженом периоду обављала послове ... на ..., у сменама, по унапред утврђеном распореду. Уговорима о раду од 14.09.2016. године и 23.07.2018. године, уговорена је врста и степен стручне спреме и посебна знања за рад на одређеним пословима, који су одређени сложености посла, одговорности за обављање посла и у условима рада, изражени коефицијентом посла који запослени обавља и који износи 1,7; да се зарада за обављање рада састоји од основне зараде, увећане зараде и дела зараде за радни учинак. Колективним уговором туженог од 27.04.2011. године предвиђено је да су коефицијентима послова вредновани и услови рада по основу: рада на терену, рада у сменама и другим пословима штетним по здравље запослених (члан 45.). Правилником о раду туженог од 17.04.2015. године предвиђено је да су у оквиру припадајућих коефицијената за систематизоване послове вредновани услови рада који се односе на рад у сменама (чланом 42. став 2. тачка 2.). Вештачењем од стране судског вештака економско-финансијске струке утврђена је увећана зарада тужиоца по основу сменског рада током спорног периода у појединачним месечним износима.

Полазећи од овако утврђеног чињеничног стања, првостепени суд је тужбени захтев тужиле усвојио, налазећи да тужиле зарада није правилно обрачуната и исплаћена и да је тужени дужан да јој по основу сменског рада исплати износе утврђене вештачењем.

Другостепени суд је преиначио првостепену пресуду тако што је тужбени захтев тужиле одбио. Ово са разлога што уговорима о раду од 14.09.2016. године и 23.07.2018. године, није уговорено право тужиле на увећање зараде по основу сменског рада, иако су закључени након ступања на снагу Закона о изменама и допунама Закона о раду од 29.07.2014. године, сагласно члану 108. став 4. Закона о раду, нити је ово право установљено актима послодавца.

По оцени Врховног суда, другостепени суд је правилно применио материјално право.

Одредбом члана 108. став 1. Закона о раду ("Службени гласник РС", бр. 24/05 са изменама и допунама објављеним у "Службеном гласнику РС", бр. 75/201 и 13/2017), прописано је да запослени има право на увећану зараду у висини утврђеној општим актом и уговором о раду и то за рад на дане празника, за рад ноћу, за прекорвени рад

и за минули рад. Према одредби става 4. истог члана Закона, општим актом и уговором о раду могу да се утврде и други случајеви у којима запослени има право на увећану зараду, као што је увећање зараде по основу рада у сменама.

Дакле, послодавац има овлашћење да својим општим актом и уговором о раду закљученим са запосленим утврди право запосленог на увећану зараду и висину те зараде, али такође може да својим општим актом вреднује рад у сменама као елемент за утврђивање основне зараде.

У конкретном случају, општим актима туженог послодавца –Колективним уговором од 27.04.2011. године, у члану 45. и Правилником о раду од 17.04.2015. године, у члану 42. став 2. тачка 2., између осталог је прописано је да су у оквиру припадајућих коефицијената за систематизоване послове вредновани и услови рада који се односе на рад у сменама. Дакле, општим актима послодавца право на увећану зараду није утврђено као посебно право запослених, а уговорима о раду које је тужиља закључила са туженим, није уговорено да тужиља има право на увећану зараду по основу сменског рада, иако је таква могућност предвиђена након измена и допуна Закона о раду од 29.07.2014. године. Због тога, по оцени Врховног суда, тужени није поступио супротно закону, већ је у свему испунио своју обавезу према тужиоцу тако што му је, у утуженом периоду, исплаћивана зарада урачунавањем коефицијента за сменски рад у основицу.

Ревизијом тужиље оспорава се утврђена чињеница да је сменски рад вреднован кроз основну зараду. Међутим, на основу одредбе члана 42. став 2. Правилника о раду туженог од 17.04.2015. године, у оквиру припадајућих коефицијената за систематизоване послове, вредновани су и услови рада који се односе на рад у сменама. Тужиљи, као и свим запосленима код туженог, зарада је морала бити обрачуната на начин како то предвиђа важећи општи акт туженог. Пошто је у општем акту туженог рад у сменама вреднован као елемент за утврђивање основне зараде, следи да нема основа за исплату коефицијента увећања од 26%, према обрачуну судског вештака економско-финансијске струке, због чега је побијаном другостепеном одлуком правилно одбијен тужбени захтев тужиље.

Из изложених разлога, Врховни суд је применом одредбе члана 414. став 1. Закона о парничном поступку, одлучио као у изреци.

**Председник већа – судија
Добрила Страјина с.р.**

За тачност отправка
Заменик управитеља писарнице
Миланка Ранковић